

Słowo wstępne.

Poświęcając niniejszy numer *Polonia Sacra* świetlanej postaci królowej *Jadwigi*, przez urzędowy akt przeniesienia Jej prochów do grobowca w katedrze wawelskiej spleca Wydział teol. Uniwersytetu Jag., którego organem jest kwartalnik *Polonia Sacra*, choć w bardzo małej części dług wdzięczności, dług, którego moralne procenty urosły w ciągu wieków do wielkich zaiste sum. Jeśli istnieją postaci i zdarzenia tragiczne, to bez wątpienia jest taką tragedią fakt, że *Jadwiga* odbierała kult należny świętym, że życie Jej pełne ofiary i cnót chrześcijańskich woła głośno o kanonizację, a tymczasem daleko jeszcze jest do beatyfikacji. Potrzebny jest trud naukowy zebrania materiałów historycznych, o ile będzie możliwe, na nieprzerwany i faktyczny kult w narodzie, potrzebny jest niemały wysiłek, by dać także i ze stanowiska teologiczno-ascetycznego życiorys tej wybitnej Bohaterki życia. Potrzebny jest zespół prac monograficznych, by usunąć wszystkie trudności i rozproszyć wszystkie mgły wątpliwości, jakie się nagromadziły dookoła tej postaci przez złą wolę wrogów a przez zaniedbanie swoich. Obecny numer *Polonia Sacra* pragnie dać początek pracy i wysiłków nauki teologicznej, by tak szczerze przez królowę ongiś obdarowany Wydział teol. mógł się przyczynić do wyniesienia swej Dobrodziejki na ołtarze i by Ją mógł czcić na równi z św. Janem Kantym jako swoją szczególniejszą Patronkę.

Dla zorientowania się w obecnym stanie procesu beatyfikacyjnego królowej *Jadwigi* podajemy najważniejsze daty z historii starań o wyniesienie Jej na ołtarze:

1. O wyniesieniu królowej *Jadwigi* na ołtarze myślano już w chwili zgonu. Dowodem na to jest:

a) mowa Stanisława ze Skalmierza w dniu pogrzebu królowej, w której wyraża się:

Bo jest, jak w Bogu ufam, w niebie umieszczona i w chrześcijańskich sercach, a imię jej zapisane w księdze żywota...

To niech będzie dla nas pociechą, że gdy nam żal, iż tak cnotliwa umarła, przynajmniej pocieszać się możemy, iż taką była i tak żyła, że jej sława na ustach ludzi nigdy nie zamrze...

b) umieszczenie zwłok królowej w grobie tymczasowym, niewykończonym. Budowanie sarkofagu uważano za niepotrzebne, sądzono bowiem, że niebawem doczesne Jej szczątki będą umieszczone na ołtarzu.

2. W r. 1419 ustanowiono komisję złożoną z ks. biskupa Zbigniewa Oleśnickiego, jego wikariusza generalnego, dziekana krakowskiego, opatów z Tyńca i Mogiły, prepozyta Bożogrobców z Miechowa, 5 kanoników kapituły katedralnej krakowskiej, 7 notariuszów i 3 promotorów. Prawdopodobnie komisja ta zebrała wiadomości niektóre o życiu i cudach Jadwigi i przesała je do Rzymu. Późniejsze poszukiwania jednak nie odnalazły ich śladu w Rzymie. Pieniądze zebrano również na cele kanonizacji — zużyto je jednak na cele wojenne.

3. W kwietniu 1909 r. biskupi małopolscy na wspólnej konferencji postanowili sprawę królowej Jadwigi przedłożyć Stolicy Apostolskiej. Imieniem biskupów polskich przemawiał ks. Bp J. Pelczar dnia 13 maja 1909 r. do Piusa X, który przyrzekł tę sprawę szczególnie polecić, gdy zostanie wniesiona do Kongregacji Obrzędów.

4. Dnia 10. X. 1933 r. Ks. Metropolita Sapieha na ciągłe prośby wiernych wydał odezwę do społeczeństwa, zachęcając do modlitwy o pomoc Bożą w sprawie beatyfikacji królowej Jadwigi i do zbierania szczegółów o Jej życiu. Rozpoczęto też zbieranie materiału beatyfikacyjnego. Promotorem tej sprawy w Polsce był ks. kan. Rudolf Van Roy do chwili, gdy zgromadzone materiały przekazał O. Topolińskiemu, Postulatowi Generalnemu OO. Franciszkanów w Rzymie.

5. Obecnie po wojnie, dnia 22 kwietnia 1949 r. rozpoczął się proces informacyjny diecezjalny o sławie świętości życia, cnót i cudów w ogólności (*de fama sanctitatis vitae, virtutum et miraculorum in generè*) uroczystą sesją, odbytą w kaplicy Ks. Metropolity Adama Stefana Kardynała Sapiehy, który zamianował następujący skład trybunału procesu: J. E. Ks. Biskup Stanisław Rospond jako Sędzia Delegowany, ks. dr Józef Rychlicki i ks. dr Julian Gołąb jako Sędziowie dodatkowi (*Judices adiuncti*); O. dr Joachim Bar O. F. M. conv., promotor wiary; O. dr Efrem Gliński O. P., jako notariusz-aktuariusz; ks. Bolesław Przybyszewski, jako notariusz dodatkowy.

Postulatorem sprawy jest O. Karol Szrant C. SS. R., konsultor generalny zakonu OO. Redemptorystów, przebywający w Rzymie (Roma 3/35, via Merulana 31), proszony o to przez Ks. Kardynała. O. Szrant pismem z dnia 26. XI. 1948 r. zamianował Wice-Postulatorem sprawy O. dra Wojciecha Zmarza, prowincjała OO. Franciszkanów prowincji krakowskiej.

W następnych sesjach od dnia 30 kwietnia 1949 r. rozpoczęto badanie kilkunastu świadków z różnych stron Polski; jeden ze świadków był przesłuchiwany za granicą: dr Oskar Halecki, prof. uniw. w Princeton (U. S. A.); przesłuchiwanie odbyło się we Fryburgu Szwajcarskim.

Ponadto powołano biegłych w osobach: prof. dr Jan Dąbrowski, prorektor U. J., dr J. Maciejewska z Warszawy, dr A. Strzelecka z Krkkowa, dr M. Tobiasz z Krakowa.

W międzyczasie skład trybunału uległ zmianie: w miejsce chorego ks. dra Gołąba wszedł ks. prepozyt Wład. Długosz.

Dnie 11 lipca przystąpiono do otwarcia grobu królowej Jadwigi. W dniu 12 lipca trumnę wydobyto i zwłoki poddano rozpoznaniu i opisaniu w obecności Ks. Kardynała, trybunału i komisji uczonych świeckich. Dnia 14 lipca zwłoki przełożono do nowej trumny miedzianej, umieszczonej w drugiej dębowej i przeniesiono do sarkofagu marmurowego dłuta art. Madey-skiego.

W niedzielę dnia 17 lipca, w 550 rocznicę zgonu królowej Jadwigi, Ks. Kardynał Sapieha odprawił w katedrze wawelskiej uroczystą sumę pontyfikalną. Kazanie o królowej Jadwi-

dze wygłosił prof. U. J., kanonik kapitulny, ks. prałat dr Antoni Bystrzonowski. Dla wiernych, którzy nie mogli wejść do przepelnionej katedry, J. E. Ks. Bp Lorek, ordynariusz sandomierski, odprawił mszę św. na placu katedralnym przy ołtarzu ustawionym obok kaplicy Wazów.

W tym samym dniu o godz. 18 odbyła się w kościele św. Anny uroczysta akademicka ku czci królowej Jadwigi. Po odśpiewaniu przez kleryków ze zgromadzenia XX. Misjonarzy hymnu »Bogu Rodzica« przemówił Ks. Kardynał Sapięha, dziękując tym wszystkim, którzy pracowali przy zbadaniu medycznym zwłok królowej Jadwigi i przy ich przeniesieniu do grobowca Madeyskiego, oraz wzywając do modlitwy o rychłą beatyfikację wielkiej Królowej. Z kolei dr Karol Górski, prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, wygłosił referat o osobowości królowej Jadwigi na tle religijności średnio-wiecza. Akademię zakończono błogosławieństwem, udzielonym przez Ks. Kardynała oraz przez Księżę Biskupów Lorka, Kaczmarka i Rosponda.

W niniejszym numerze *Polonia Sacra*, poświęconym królowej Jadwidze, podajemy w pierwszej części list pasterski Ks. Kardynała Sapięhy, wydany na 550 rocznicę zgonu Królowej, kazanie ks. prał. Bystrzonowskiego, wygłoszone w katedrze wawelskiej, streszczenie przemówienia Ks. Kardynała na akademii w kościele św. Anny oraz referat prof. Karola Górskiego, a w części drugiej opis odkrycia grobu królowej Jadwigi w r. 1887 pióra dra Mieczysława Tobiasza, protokół otwarcia tego grobu w roku 1887, sprawozdanie dra Tobiasza o otwarciu grobu Królowej w dniach 12—14 lipca 1949 r., protokół prof. dra Jana Olbrychta i dra Mariana Kusiaka o zbadaniu zwłok królowej Jadwigi, oraz studium p. dr Anny Misiąg-Bocheńskiej pt. »Dwie daty z życia królowej Jadwigi« i studium dra Tobiasza »Świętość królowej Jadwigi w świetle historii«.